

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Michalem Reitspiesem ve věci
žalobkyně: ; Chytrý nájem s.r.o., IČO 29158958
sídlem Chotíkov 479, 330 17 Chotíkov
zastoupená advokátkou JUDr. Hanou Kapitánovou
sídlem sady 5. května 296/36, 301 00 Plzeň
proti;

žalované: [jméno] [příjmení], [datum narození]
bytem [adresa]

o zaplacení směnečné sumy 101 305 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Směnečný platebním rozkaz vydaný Krajským soudem v Plzni dne 12. 7. 2022 č. j. 49Cm 21/2022 – 13 se zrušuje.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně podala dne [datum] návrh na vydání směnečného platebního rozkazu vůči žalované pro směnečný peníz ve výši 101 305 Kč s 6% úrokem od [datum] do zaplacení a směnečnou odměnu ve výši 338 Kč. Po zaplacení soudního poplatku a vzhledem k tomu, že žalobkyně doložila originál směnky, soud vydal dne 12. 7. 2022 pod č. j. 49 Cm 21/2022 – 13 směnečný platební rozkaz v souladu s návrhem.

2. V zákonné lhůtě 15 dnů od doručení směnečného platebního rozkazu podala žalovaná námítky, když uvedla, že smlouva o půjčce [číslo] uzavřená mezi žalobkyní a výstavcem panem [jméno]

Shodu s prvopisem potvrzuje: Michaela Kropáčková

[příjmení] dne [datum] je jako celek neplatná, popř. nicotná, popř. nevymahatelná. Z tohoto důvodu jsou neplatná i veškerá s tímto související právní jednání. Proto není důvod pro existenci směnky, na základě níž byl vydán směnečný platební rozkaz. Předmětná směnka ve formě blankosměnky byla žalobkyní vyplněna neoprávněně. Smlouva je neplatná z důvodu, že jejím předmětem a účelem bylo poskytnutí finančních prostředků na provedení přípravných prací pro výstavbu rodinného domu. Tento servis poskytnut nebyl, nedošlo a nemohlo tak dojít k plnění smlouvy SOS, a proto ani k plnění smlouvy o půjčce, neboť z ní mělo být financováno plnění dle smlouvy SOS. I kdyby bylo možné dovést neplatnost pouze smlouvy SOS, lze v takovém případě aplikovat § 1727 občanského zákoníku, který stanoví, že je-li uzavřeno několik smluv při téže jednání a plyne-li z jejich povahy nebo účelu známého stranám při uzavření smlouvy, že jsou na sobě závislé, je vznik každé z nich podmínkou vzniku ostatních smluv.

3. Dle žalované žalobkyně při právním jednání směřujícím k uzavření předmětné smlouvy o půjčce nejednala v dobré víře a zneužila právo ve smyslu § 8 občanského zákoníku a rovněž nejednala se znalostí, odborností a pečlivostí, která při výkonu určitého povolání, konkrétně při výkonu podnikatelské činnosti, se očekává. Žalobkyně porušila povinnost také jednat v právním styku poctivě, neměla by těžit ze svého nepoctivého jednání a dále se její jednání přiči dobrým mravům ve smyslu § 2 odst. 3 občanského zákoníku. Při posuzování platnosti, resp. vymahatelnosti smlouvy, nelze odhlédnout ani od toho, že žalobkyně je podnikatelkou, zatímco žalovaná a výstavce směnky jsou spotřebitelé. Proto jsou zákonem zakázána taková smluvní ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práva nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. Žalovaná dále namítá, že k zajištění splacení částky (at' již v jakékoliv výši) nebylo v daném případě vůbec přípustné využití institutu směnky.

4. Vztah mezi žalobkyní a výstavcem směnky je nepochybně vztahem ze spotřebitelské smlouvy. Pokud by soud dospěl k závěru, že směnka je platná a zakládá nárok žalobkyně na zaplacení, je podle žalované na místě posoudit výši tohoto nároku. Žalovaná se domnívá, že nemůže přesahovat částku, kterou žalobkyně prokazatelně uhradil společnosti Ekonomické stavby s. r. o. za skutečně poskytnuté služby. Tato námitka je námitkou alternativní, tedy jenom pokud by byla směnka platná.

5. Poslední námitkou žalované bylo, že ze strany žalobkyně došlo k zneužití směnečné přisnosti. Výstavce směnky [příjmení] několikrát žalobkyni navrhoval smírné řešení. Z písemných reakcí žalobkyně je však zřejmé, že ve skutečnosti na smírném řešení neměla zájem. Mnohem výhodnější totiž pro ní bylo otálet s narovnáním smluvních závazků tak dlouho, až dlužná částka dostatečně naroste od nadstandardní smluvní pokuty. Ačkoliv výstavce směnky zahájil jednání o odstoupení od smlouvy bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl, že žalobkyně není schopna splnit své závazky ze smlouvy, žalobkyně na jeho pokusy o smír přestala v jisté fázi úplně reagovat. Místo toho se rozhodla uplatnit svůj nárok ze směnky proti směnečnému avalovi. Žalobkyně vyplnila text blankosměnky na částku 101 305 Kč, což je částka mnohem vyšší než částka 60 000 Kč, kterou původně požadovala od směnečného výstavce ve svém na odstoupení od smlouvy jako paušální úhradu nákladů služby. Žalovaná se tak domnívá, že k uplatnění směnky vůči její osobě došlo k zneužití práva ve smyslu § 17 zákona č. 191/1950 Sb.

6. Žalobkyně s námitkami nesouhlasila, když předmětná směnka se týká půjčky účelově určené na nákup pozemku a nikoliv půjčky na úhradu zálohy na první přípravné práce dle smlouvy o budoucí smlouvě o dílo. Tedy jakákoliv argumentace žalované ve vztahu ke spolupráci solidárního dlužníka [jméno] [příjmení] v rozsahu a ceny provedených prací ze strany společnosti ES jsou po účely tohoto řízení zcela bezpředmětné. Jak vyplývá z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 5. 2017 č. j. 5 Cmo 220/2016 plnění se vypořádává vždy právě a pouze v rámci závazkového vztahu, kde vzniklo, a tedy ocenění provedených prací třetím subjektem (v daném případě společnosti Ekonomické stavby s. r. o. – dále jen ES) je zcela nerozhodné. A tedy je zcela nerozhodné z pohledu právní úpravy ochrany spotřebitele, zda žalobkyně uplatní svůj peněžní nárok ze směnky nebo ze smlouvy o půjčce, když v obou případech je žalované jako spotřebiteli zachován stejný okruh případných argumentů a obrany toliko ke kauze, tj. řádně poskytnuté půjčce. Jak z teorie, tak z

praxe je totiž nezpochybnitelné, že relativní závazkové vztahy mají účinky toliko mezi účastníky takového závazku, nikoliv tedy že by jimi byli vázáni i subjekty mimo takový závazek. Pouhá majetková a personální propojenost žalobkyně a ES není bez dalšího způsobilá založit právo směnečného dlužníka – žalované zakládat obranu proti povinnosti zaplatit směnku na skutečnostech vyplývajících z jeho vztahu osobě odlišné od majitele směnky. Je navíc třeba brát v potaz, co je základním principem půjčky. Základním principem půjčky je dohoda o poskytnutí půjčky a dohoda o jejím vrácení. Je tedy zcela lhostejné, kdo takové prostředky poskytne, protože pravidla slušnosti a právo platí pro všechny. Není tedy nic překvapivého, že kdo čerpá výhodu poskytnutí půjčky, musí takovou půjčku také vrátit a je nerozhodné, zda takovou půjčku poskytuje bankovní nebo nebankovní subjekt. Stejně tak povinnost vrátit půjčku existuje i bez ohledu na majetkovou strukturu žalobkyně a jeho majitele. Smlouva o půjčce [číslo] byla uzavřena platně a platně jsou tedy i veškeré závazky ze smlouvy o půjčce vyplývající. Na platnosti smlouvy o půjčce nemůže ani nic změnit stejná osoba jednající za žalobkyni a za společnost ES, kdy ve všech případech jednání byly tyto samotné subjekty zřetelně odlišeny, aby nedošlo k pochybnostem o tom, s kým dlužník – žalovaná jako aval jednájí a za jakým účelem ty které konkrétní kroky činí. Tedy nedošlo a ani nemohlo dojít k omylu na straně dlužníka. Ve věci uzavřené smlouvy o půjčce si dlužník musel být vědom svého závazku poskytnutí finančního plnění, které musí žalobkyni vrátit. Žalobkyně dále uvedla, že k dovozování rozporu směnky s právní úpravou ochrany spotřebitele, tedy s ust. § 1813 NOZ, žalobkyně uvedla, že předmětné ustanovení nezakazuje a to jakkoliv využití směnky jako prostředku zajištění závazku ze spotřebitelské smlouvy. Zákon v tomto ustanovení zakazuje ve spotřebitelských smlouvách ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. Požadavek přiměřenosti je zde nutno zkoumat s ohledem na všechny okolnosti daného případu.

7. Ze smlouvy o půjčce [číslo] ze dne [datum] soud zjistil, že žalobkyně a [jméno] [příjmení] uzavřeli smlouvu, jejímž předmětem je závazek žalobkyně poskytnout [příjmení] půjčku 76 500 Kč, která je účelově vázána na financování části kupní ceny pozemku p. [číslo] v k.ú. [okres]. Účastníci této smlouvy se dohodli, že tyto prostředky budou věřitelem poskytnuty tak, že částka bude převedena na účet [bankovní účet] s variabilním symbolem [číslo], a to do 14 dnů od podpisu této smlouvy, přičemž [příjmení] souhlasil s tímto postupem. [příjmení] se zavázal poskytnutou půjčku nejpozději dne [datum] zaplatit žalobkyni. K zajištění pohledávky pro případ prodlení s jejím splacením, byla dohodnuta smluvní pokuta ve výši 0,1% denně z dlužné jistiny půjčky. [příjmení] vzal na vědomí, že žalobkyně jasně deklarovala, že nezbytně potřebuje finanční prostředky vrátit v termínu splatnosti, neboť je má po uplynutí tohoto termínu vázány jiným způsobem, proto je mezi stranami sjednána smluvní pokuta za případné prodlení. Účastníci této smlouvy si dohodli, že dalším způsobem zajištění bude vystavení směnek zajišťovacích, přičemž výstavcem je [jméno] [příjmení]. [jméno] [příjmení] – žalovaná je směnečným avalem a seznámila se s podmínkami poskytnuté půjčky. Toto žalovaná stvrdila svým podpisem na smlouvě.

8. Z předžalobní upomínky a dokladu o zaslání této upomínky soud zjistil, že žalobkyně urgovala žalovanou o zaplacení žalované částky z důvodu jejího rukojemství na směnce ohledně částky ve výši 101 305 Kč.

9. Ze směnky soud zjistil, že ta byla vystavena v [obec] [datum] na částku 101 305 Kč se splatností [datum], nikoliv na řad žalobkyně, se splatností v [obec]. Výstavcem je [jméno] [příjmení] a avalem je žalovaná.

10. Ze žádosti o jednání ve věci uzavřené dohody o narovnání vzájemných vztahů ze dne [datum] soud zjistil, že [jméno] [příjmení] žádá žalobkyni o narovnání o půjčce [číslo] tedy jiné než z níž vyplývá žalovaný nárok žalobkyně.

11. Z přihlášky pohledávky žalobkyně vůči dlužníku [jméno] [příjmení] ve věci insolvenčního řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. [insolvenční spisová značka] soud zjistil, že

žalobkyně přihlásila pohledávky dvě. Jednu ve výši 87 136 Kč vyplývající ze smlouvy o půjčce [číslo] druhou ve výši 101 305 Kč vyplývající ze smlouvy o půjčce [číslo] přičemž obě dvě smlouvy o půjčce byly uzavřeny tentýž den – [datum]. Celková přihlášená pohledávka žalobkyně v insolvenčním řízení dlužníka [jméno] [příjmení] je 188 441 Kč.

12. Z dopisu ze dne [datum] společnosti ES adresovaný [jméno] [příjmení] soud zjistil, že se dořešuje odstoupení od smlouvy o smlouvě o dílo [číslo] smlouvy o dílo na projektovou dokumentaci [číslo] smlouvy příkazní [číslo].

13. Z modelu financování vyhotovený pro [jméno] [příjmení] [číslo] soud zjistil, že se jednalo o financování na smlouvu [číslo] (dále jen SOS), nikoliv o zajištění financování z půjčky [číslo], tedy o půjčce na pozemek.

14. Ze smlouvy o půjčce [číslo] ze dne [datum] soud zjistil, že žalobkyně a [jméno] [příjmení] uzavřeli smlouvu o budoucí smlouvě o dílo [číslo] smlouvu o dílo na projektovou dokumentaci [číslo] smlouvu příkazní [číslo] ze dne [datum] se společností ES, na jejímž základě provádí ES pro [jméno] [příjmení] přípravné projektové práce a inženýrské činnosti k výstavbě jeho rodinného domu. [příjmení] v tuto chvíli nemá dostatek vlastních finančních zdrojů, aby zajistil finanční prostředky na provedení těchto přípravných prací. Žalobkyně se zavázala [příjmení] poskytnout finanční půjčku v celkové výši 170 000 Kč, která je účelově vázána na financování zálohy ve výši 170 000 Kč dle článku II. bodu 2.1 smlouvy SOS. Soud nezjistil, že by do této smlouvy a do zajištění směnkou zasahovala a vstupovala jakkoliv žalovaná.

15. Soud provedl důkazy, kdy většina se vztahovala ke smlouvě o půjčce [číslo] tedy smlouvě ohledně smlouvy s ES nikoliv smlouvy [číslo] z níž vznikla předmětná žalovaná směnka a závazek [jméno] [příjmení], potažmo avala žalované, týkající se nákupu pozemku. Soud tudíž nehodnotil důkazy, které se vztahují k výstavbě ES, neboť směnka zde uplatněná vychází ze smlouvy na koupi nemovitosti – pozemku nikoliv výstavby a v tomto jsou tedy námitky žalované týkající se vztahu ES a jejich díla – výstavbě domu pro [jméno] [příjmení] nedůvodné.

16. Z odstoupení od smlouvy ze dne [datum] soud zjistil, že [jméno] [příjmení] odstoupil od smlouvy o půjčce [číslo] ze dne [datum] z důvodu nemožnosti plnění, když společnost ES se dopustila podstatného porušení smlouvy tím, že neposkytla součinnost při zajištění vhodného pozemku. K tomu, aby byl naplněn účel smlouvy, bylo třeba, aby došlo ke koupi pozemku. K zajištění pozemku však nikdy nedošlo. Nesplněním této povinnosti tak došlo k podstatnému porušení smlouvy a následně nemožnému plnění.

17. Z dopisu žalované a [jméno] [příjmení] žalobkyni ze dne [datum] soud zjistil, že bylo dotazováno o specifikaci výše částky, kterou žalobkyně požaduje po žalované jako avalovi, když dle vzájemného postoupení a započtení pohledávek měla částka činit 60 000 Kč.

18. Z e-mailu [jméno] [příjmení] z ES soud zjistil, že [jméno] [příjmení] byla zaslána jako vzor univerzální žádost o poskytnutí půjčky, která byla následně [datum] podepsána a byla podepsána jak [příjmení], tak žalovanou a jednalo se o žádost na půjčku 76 500 Kč jako úhrada kupní ceny pozemku v k. p. [okres], [obec] parc. [číslo]. Součástí tohoto e-mailu byl také etický kodex, vzor smlouvy o půjčce a prázdná žádost o půjčce.

19. Z e-mailu taktéž ze [datum] soud zjistil, že [příjmení] z ES zaslala [jméno] [příjmení] vzor smlouvy o půjčce [číslo] tedy jako nevyplněný a dále také smlouvu o půjčce [číslo] také v nevyplněné formě, když soud odkazuje u těchto půjček na provedené důkazy výše, jenž svým obsahem souhlasí.

20. Z výpisu z běžného účtu žalobkyně soud zjistil, že provedla žalobkyně platbu ve výši 76 500 Kč [datum] jako jednorázovou platbu na pozemek [příjmení] [číslo].

21. Soud má z provedeného dokazování za prokázaný následující skutkový stav. Žalobkyně uzavřela s [jméno] [příjmení] dvě smlouvy o půjčce. Obě byly uzavřeny stejný den, a to dne [datum],

když první byla uzavřena pod [číslo] týká se, jak uvedeno výše, ohledně zálohy na přípravu výstavby rodinného domu na základě smluv o smlouvě budoucí, příkazní uzavřené [příjmení] s [příjmení], která ovšem není předmětem daného sporu, jak bylo vysvětleno výše. Druhá byla uzavřena pod [číslo] týká se částky 76 500 Kč jako půjčky účelově vázané na financování části kupní ceny pozemku p. [číslo] v k. p. [okres], přičemž půjčka má být vrácena nejpozději [datum] a poskytnuta má být žalobkyní na konkrétní účet do 14 dnů od podpisu smlouvy, přičemž směnka je zajištěna smluvní pokutou ve výši 0,1% denně z dlužné jistiny půjčky a dvěma směnkami, jejímž avalem se stává žalovaná, přičemž podepsala smlouvu o půjčce jako aval taktéž i směnku. Žalobkyně výslovně tvrdila a proklamovala, že potřebuje půjčené finanční prostředky vrátit v termínu splatnosti, neboť je má po uplynutí toho termínu vázány jiným způsobem. Směnka byla vystavena jako blankosměnka a doplněna s lhůtou splatnosti [datum] na částku 101 305 Kč, přičemž je vystavena [jméno] [příjmení] a avalovala, jak již soud konstatoval, žalovaná. Žalobkyně žalovanou upomínala o zaplacení dané směnečné částky, přičemž také přihlásila svou pohledávku žalobkyně do insolvenčního řízení [jméno] [příjmení], a to nejen pohledávku z půjčky [číslo] ve výši žalované, ale také z půjčky [číslo].

22. Soud rozhodl tak, jak uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku, když zrušil směnečný platební rozkaz, neboť má za to, že námitka žalované ohledně toho, že k zajištění splacení částky nebylo v daném případě vůbec přípustné využití institutu směnky, je důvodná. Ostatní námitky má soud jako nedůvodné.

23. Soud shledal, že využití institutu směnky jakožto obrana žalované v podobě námítky je důvodná.

24. Podle § 112 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb. ke splacení nebo zajištění spotřebitelského úvěru nelze použít směnku nebo šek.

25. Podle § 112 odst. 2 zákona č. 257/2016 Sb. odstavec 1 se nepoužije pro spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b), který po přechodnou dobu nelze dostatečně zajistit zástavním právem podle § 113 odst. 2. Takový spotřebitelský úvěr na bydlení je možné zajistit směnkou nikoli na řad, kterou je věřitel povinen vrátit spotřebiteli neprodleně po zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení zástavním právem podle § 113 odst. 2.

26. Z daného je tedy zřejmé, že žalobkyně zajistila závazek ze smlouvy o půjčce směnkou, což zákon zakazuje, tudíž je tato směnka neplatná proto, že nelze použít směnku pro zajištění závazek u spotřebitelského úvěru. Je zde smlouva o půjčce, ale ze svého obsahu, jak bude uvedeno níže, považuje ji soud a fakticky i Ústavní soud za smlouvu o spotřebitelském úvěru a tudíž použít směnku nelze. Navíc se nejedná o výjimku dle podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 257/2016 Sb. V daném případě je směnka z důvodu níže uvedených neplatná, protože pro danou kauzu nelze zajistit pohledávku spotřebitelského úvěru či splacení tohoto spotřebitelského úvěru směnkou. Proto soud zrušil směnečný platební rozkaz, a to z důvodů níže uvedených.

27. V daném případě se jedná o smlouvu o půjčce, která je účelově vázána na financování části kupní ceny pozemku a tudíž pozemek je samozřejmě možné zajistit zástavním právem, nebo zvolit takový postup při nákupu a tedy i půjčky na nemovitost tak, aby došlo k zajištění zástavním právem půjčky. Tím má soud na mysli, že jak je uvedeno ve smlouvě o půjčce [číslo] která se právě týká financování kupní ceny pozemku, mohlo to být vázáno právě na vznik zástavního právem v rámci smluvního vztahu o koupi nemovitosti, což žalobkyně neučinila, ač mohla.

28. Je sice pravou, že žalovaná ve svých námitkách neuváděla, že smlouva o půjčce se má řídit zákonem o spotřebitelském úvěru. Pouze uvedla, že vystupuje jako spotřebitel. Soud má za to, že důležité je, že vznesla námitku, že využití směnky není přípustné. Soud má za to, že je toto dostatečně vyspecifikovaná námitka, když ta se zakládá na reálném základě, když soud má za to, že právě smlouva uzavřená pod [číslo] spadá pod zákon o spotřebitelském úvěru. Soud je vázán právním názorem Ústavního soudu (Nález ze dne 19. 7. 2022 sp. zn. I. ÚS 2337/21) a bude se

nadále zabývat posouzením, zda se jedná o smlouvu úplatnou či bezúplatnou a na níž dopadají ochranná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru či nikoliv. Je třeba zohlednit veškeré pro věc relevantní skutečnosti a nikoliv vycházet pouze z jejího jazykového výkladu, který je však v rozporu s jejich výkladem, průběhem předmluvních jednání a nastavení smluvních ujednání všech smluv, které žalovaní s předmětnými společnostmi uzavřeli jako celkem. Prvoinstanční soud rozhodoval, tak jak uzavřel ÚS, již dříve ve věcech Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 49 Cm 122/2018, 49 Cm 6/2018, 49 Cm 123/2018 a třeba také 49 Cm 100/2018, když právě narážel na formalismus a určil i v těchto dalších kauzách, že se jedná o půjčku neboli smlouvu, která spadá pod spotřebitelský úvěru. Ovšem vrchním soudem byla jeho rozhodnutí zrušena a soud dále rozhodoval vázán tímto právním názorem tak, aby nezvyšoval finanční zatížení žalovaných, neboť v případě, že se žalobkyně odvolala, byla úspěšná a žalovaní museli hradit náklady řízení, a tudíž jim soud zvyšoval náklady řízení. Bylo tedy na nich, aby se svého práva domáhali prostřednictvím odvolání, dovolání či ústavní stížnosti, což dosáhli až účastníci ve věci 49 Cm 53/2017. Soud má v daném případě za to, že námitky výše uvedené jsou důvodné. Jsou důvodné proto, že jak je soudu známo z jeho úřední činnosti, a to z kauz žalobkyně, které u zdejšího soudu probíhají ze smének, když zdejší Krajský soud v Plzni je fakticky výlučným soudem, který řeší dané spory vzniklé ze směnky, neboť žalobkyně využívá svého práva a žaluje dané věci u místně příslušného soudu podle místa plnění ze směnky. Je nutné poznamenat, že postup žalobkyně je v rozporu minimálně s dobrými mravy, a to ohledně smlouvy o půjčce a zajištění směnkou. Pokud by soud došel k závěru, že smlouva o půjčce se nezařazuje a neřadí pod spotřebitelské úvěry, bylo by minimálně zajištění směnkou v rozporu s dobrými mravy, a to z následujících důvodů. Žalobkyně půjčuje lidem, v daném případě panu [příjmení], finanční částku na nákup nemovitosti - pozemku. Tento proces je řádně smluvně kontrahován, když od půjčení částky, které jsou přímo převedeny potřebnému subjektu tak, jak je uvedeno ve smlouvě. Ve smlouvě je dále uvedeno, že půjčka má být vrácena ve lhůtě dvou měsíců od uzavření smlouvy, byť ta může být plněna žalobkyní až do 30 dnů od podpisu smlouvy o půjčce. Žalobkyně proklamuje, že tyto peníze potřebuje a váže je poté k jinému projektu. Žalobkyně má zájem je znovu investovat nebo někde uložit. Ale tedy proč, když bylo domluveno datum vrácení půjčky za „dva měsíce“, je tato vymáhána směnkou se splatností dva až tři roky. V tomto konkrétním případě je výjimka – jeden rok.

29. Za dobu do [datum] (datum upomínky) naběhla smluvní pokuta a zákonné úroky z prodlení na částku 24 805 Kč, když tato částka je uplatněna v návrhu na vydání SPR. Tento výsledek je zásadně v rozporu s tím, co žalobkyně predikovala a co kladla ve smlouvě na vědomí subjektu, kterému půjčuje, tzn., že na platbě a vrácení trvá v co nejkratší lhůtě dvou měsíců tak, aby mohla je dále využít. Tedy její projev vůle v psané podobě neodpovídá projevu vůle v praxi, jak vyplývá ze stovek řízení žalobkyně u KS v Plzni. V žádném tvrzení, žádném listinném důkazu, ani nikdy v žádných jiných kauzách nebylo uvedeno – ani se v soudní praxi nestalo, že by žalobkyně tyto částky a půjčky požadovala a vymáhala fakticky v co nejbližším možném termínu. Vždy se tato lhůta pohybuje od lhůty k vrácení peněz do vystavení směnky v řádu dvou až tří let, jen v tomto jediném případě, který je soudci znám, se jedná o lhůtu jednoho roku. Soud toto jednání považuje za nemravné, neboť je to v rozporu se smyslem dané smlouvy a tvrzením žalobkyně v této smlouvě a zajištění směnkou je to skutečně obcházení zákona o spotřebitelském úvěru. Žalobkyně půjčuje peníze, zajišťuje je směnkou, což samozřejmě nemůže. Pak dochází k uplatnění směnky, ovšem nikoliv ve lhůtě blízké dvou měsíců od zapůjčení ale v řádu let, na němž potom z důvodu ekonomického žalobkyně vydělává. Pokud ke stavbě dojde (či nákupu pozemku), samozřejmě je půjčka třeba vrácena, vydělává spřízněný subjekt Ekonomické stavby na samotné stavbě. Je tedy v tomto konkrétním případě uplatnění směnky, resp. část ohledně směnky ve smlouvě v rozporu s dobrými mravy, je taková neplatná potažmo nevymahatelná, a to i vzhledem k námitce zneužití práva, která s touto námitkou bude následně propojena níže. Jde tedy o historický výklad, jak se o něm zmiňuje Ústavní soud ve svém nálezu, jenž byl zmíněn výše.

30. Soud má ovšem za to, že v daném případě je nutné posoudit daný případ půjčky jako případ, na který se vztahuje ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru. Soud je k tomuto závěru veden tím, že žalobkyně uplatňuje své nároky z nevrácené půjčky až po téměř roce. Nelze tedy souhlasit s judikaturou vyšších soudů, které mají tuto smlouvu jako bezúplatnou a že jí nelze podřadit pod spotřebitelský úvěr, neboť naopak vzhledem ke znalosti celého problému (historickému výkladu) a byznysu založeného žalobkyní na tomto procesu je zde jasná úplatnost této smlouvy, když smluvní pokuta je fakticky úrok. Tento úrok označený jako smluvní pokuta je fakticky podle obsahu a podle praxe, kterou žalobkyně vykonává, pouze odloženým úrokem dvou měsíců, tedy bezúročným obdobím po dobu dvou měsíců, ve kterých může subjekt, který si půjčil, v daném případě [příjmení], vrátit zapůjčenou částku bez úroků, po této lhůtě dvou měsíců začínají nabíhat úroky, byť označené jako smluvní pokuta. Z těchto důvodů má soud za to, že se skutečně jedná o režim, který je nutné podřadit pod smlouvu o spotřebitelském úvěru, ten nelze zajistit směnkou, tudíž nárok uplatněný touto směnkou vzhledem k námitkám žalované je nedůvodný, tedy námitky jsou důvodné a žalobkyně nemá nárok na postih ze směnky, neboť bylo zajištěno něco, co nemůže být směnkou zajištěno. Soud se zde vymezuje k rozhodnutí vrchnímu soudu, který v jedné kauze řekl, že závěr KS, že takto jedná žalobkyně, je pouze spekulace. Spekulace to není, což v poslední době naopak potvrdil Ústavní soud ve svém nálezu výše specifikovaném. Tato spekulace rozhodně není, toto je běžná praxe, kterou soud zná z jiných kauz a skutečně jedná se o smlouvu o úvěru, když je zde dáno dvouměsíční bezúročně období a následuje úrok, není-li zapláceno. Pokud by toto nebyla pravda, byla by tato částka z půjčky vymáhána co nejdříve a ne až po skoro roce od splatnosti. Tedy jedná se o spotřebitelský úvěr s bezúročným obdobím dvou měsíců a následně splatností na viděnou. Tuto splatnost žalobkyně stanovuje upomínkami v řádu minimálně dvou a více let po splatnosti uvedené ve smlouvě o půjčce. Jen v této kauze se jedná o rok.

31. Tento názor žalovaných, že se jedná o smlouvu, která padá pod zákon o spotřebitelském úvěru [číslo], se fakticky táhne námitkami označenými jako neexistence kauzy směnky. Soud se proto zabýval tím, zda-li smlouva o půjčce je či není podřazena zákonu o spotřebitelském úvěru č. 257/2016 Sb. Soud zde odkazuje na judikaturu Vrchního i Nejvyššího soudu ČR, oba ve své podstatě a správně v jednotlivostech konkrétní půjčky, bez přihlídnutí k ostatním okolnostem, posuzují smlouvu o půjčce tak, že nespadá pod režim úpravy spotřebitelského úvěru, neboť tato půjčka není zpoplatněna úrokem ale pouze smluvní pokutou, tzn. že není zde žádná cena peněz, tedy že pokud by žalovaní řádně splnili svoji povinnost uloženou a domluvenou se žalobkyní, nedošlo by k žádné sankční platbě v podobě smluvní pokuty, tudíž tato smlouva nemůže patřit pod režim spotřebitelského úvěru. Zde opět soud musí s tímto závěrem souhlasit, pokud by se jednalo o posouzení samotné půjčky pouze z formálního hlediska, nikoliv v souvislosti s celou kauzou a dalšími námitkami žalovaných, dalších kauz žalobkyně, tedy znalosti soudu z jeho úřední činnosti. Jednou již vrchní soud dovodil, že argumenty žalovaných ohledně toho, že se jedná o obcházení zákona a že žalobkyně počítá s tím, že nezaplatí žalovaní včas půjčku a bude moci tedy inkasovat smluvní pokutu, je pouhou spekulací. Soud má ovšem za to, že tomu tak není a nejde o spekulaci, je nutno celou kauzu posoudit globálně, tzn. posoudit námitku nemožnosti zajištění půjčky směnkou z důvodu tvrzeného v námitkách obcházení zákona o spotřebitelském úvěru a námitky zneužití práva s tím, co je známo soudu z jeho úřední činnosti, tedy ve všech kauzách žalobkyně vycházejících ze směnek, projednávaných u Krajského soudu v Plzni.

32. Výše uvedené závěry soudu jsou zcela v souladu s posledním nálezem Ústavního soudu České republiky ze dne [datum] a když v odůvodnění svého nálezu mimo jiné uvedl, že ústavní stěžovatelé uzavřeli předmětnou smlouvu o půjčce v souvislosti se smlouvou o smlouvě budoucí o dílo, smlouvou o dílo a smlouvou příkazní, jež uzavřeli se společností Ekonomické stavby s.r.o. Tyto smlouvy přitom ústavní stěžovatelé uzavřeli v rámci programu, „[anonymizována dvě slova]“, ohledně něhož bylo společností Ekonomické stavby s.r.o. proklamováno, že pro realizaci výstavby rodinného domu není třeba disponovat žádnými nasporenými finančními prostředky, neboť klientům bude poskytnuta krátkodobá překlenovací půjčka zcela bez poplatků a bez úroků, která

bude následně zaplacená čerpáním z banky (tedy z prostředků poskytnutých bankou klientovi na základě hypotečního úvěru). Protože ústavní stěžovatelé žádnými naspořenými prostředky v rozhodném období nedisponovali, rozhodli se řešit stavbu domu právě touto cestou. S touto skutečností byla společnost Ekonomické stavby s.r.o. od počátku srozuměna. Uzavření smlouvy o půjčce bylo ústavní stěžovatelé navrženo paní [příjmení], zaměstnankyní společnosti Ekonomické stavby s.r.o., jež byla žalovaným přidělena jako jejich finanční poradkyně. Veškerá jednání o této smlouvě, včetně jejího podpisu, se pak uskutečnila rovněž v sídle této společnosti. Paní [příjmení] tuto variantu financování zálohy sama výslovně v elektronické komunikaci s ústavními stěžovateli prezentovala jako půjčku bezúročnou na dobu dvou měsíců, přičemž po uplynutí této doby měli ústavní stěžovatelé platit pouze „měsíční splátku“, kterou paní [příjmení] v komunikaci s nimi vypočítávala ze „smluvní pokuty“. Ústavní stěžovatelé pak byli ujišťováni, že jistina této překlenovací půjčky bude uhrazena z hypotečního úvěru, k jehož zprostředkování se společnost Ekonomické stavby s.r.o. v jedné ze smluv zavázala. K tomu však nedošlo, neboť ústavní stěžovatelé od banky hypoteční úvěr neobdrželi. Ústavní soud má však za to, že i pokud by se tak stalo, lze si jen obtížně představit situaci, že by „půjčka“ byla vrácena ve splatnosti, tedy do [datum]. Záloha ve výši 170 000 Kč totiž byla smluvně účelově vázána tak, že bude žalobkyni vyplacena na bankovní účet společnosti Ekonomické stavby s.r.o., která jej v souladu se smlouvou o dílo ze dne [datum] využije na pořízení projektové dokumentace pro výstavbu rodinného domu stěžovatelů. Teprve po vyhotovení této dokumentace by však bylo možné provést kompletaci žádosti ústavních stěžovatelů o poskytnutí hypotečního úvěru a tuto předat bance k posouzení. I pokud by se v průběhu právě nastíněného procesu nevyskytly žádné problémy, jako se tak stalo v nynější věci (záznam 1) stěžovatele v registru dlužníků), je Ústavní soud přesvědčen, že by toto vše (včetně posouzení žádosti o hypoteční úvěr bankou, uzavření hypoteční smlouvy a následně též doložení splnění podmínek pro čerpání hypotečního úvěru a uvolnění předmětných finančních prostředků bankou) nebylo možné realizovat ve lhůtě dvou měsíců tak, aby se ústavní stěžovatelé do prodlení se splacením půjčky žalobkyni nedostali. Společnost Ekonomické stavby s.r.o. musela od samého počátku předpokládat, že ústavní stěžovatelé jistinu včas neuhradí. To platí tím spíše, že ústavní stěžovatelé před uzavřením předmětné smlouvy opakovaně výslovně deklarovali, že naspořenými finančními prostředky pro včasné splacení nedisponují a jsou tedy odkázáni na úhradu prostřednictvím hypotečního úvěru. Tento úvěr však dle Ústavního soudu s ohledem na obvyklý běh věcí nebylo reálně možné v krátké době splatnosti tak, jak tato byla sjednána, vyřídit a vyčerpat. Za této situace je tak více než zřejmé, že se skutečností, že se ústavní stěžovatelé dostanou do prodlení a dojde k „aktivaci“ ujednání o „smluvní pokutě“, muselo být žalobkyní při nastavování smluvních podmínek počítáno a na předmětné ujednání je tak dle Ústavního soudu vzhledem ke skutkovým okolnostem nynější věci třeba hledět jako na skrytý úrok, tedy úplatu, kterou za poskytnutí půjčky věřitel nad rámec jistiny od dlužníků obdrží, nikoli jako na smluvní pokutu. Ústavní soud se dále zmínil o tom, že obecné soudy k výše uvedenému nepřihlédly, ale omezily se na konstatování, že závěr o tom, zda v daném případě byla či nebyla uzavřena dohoda o jakékoliv finanční protihodnotě za poskytnutí plnění ve smlouvě o poskytnutí finančních prostředků lze přijmout pouze na základě posouzení obsahu smlouvy o půjčce. Ústavní soud však ve své judikatuře v minulosti vyslovil závěr opačný. Obsah právního jednání může vykládající zjišťovat jakýmkoliv způsobem, může použít i speciálních způsobů výkladů, totiž výkladu jazykového, gramatického, logického, systematického, popř. také historického. Použití historického výkladu bude namísto především tam, kde vykládajícímu nestačí vyložit použitá slova v jejich vzájemné rozumné souvislosti, ale musí najít smysl právního jednání. Ústavní soud také řekl, že obecné soudy se odmítly zabývat námitkovou obranou ústavních stěžovatelů z jejich právních vztahů se společností Ekonomické stavby s. r. o., neboť tyto námitky dle názoru obecných soudů s ohledem na čl. I § 17 zákona směnečného a šekového ústavním stěžovatelům vůči této společnosti nepřísluší, byť obě společnosti jsou majetkově propojeny v osobě jediného společníka [jméno] [příjmení], jedná se dle názoru obecných soudů o formálně samostatné subjekty, přičemž nelze námitky z vlastních vztahů žalovaných se společností Ekonomické stavby s. r. o. v řízení vůči Chytrému

nájmu s. r. o. připustit. Takovýto náhled ovšem považuje Ústavní soud za ryze formalistický. Ústavnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že aktuálně zvolený model poskytování překlenovacích půjček klientům společnosti Ekonomické stavby s. r. o. je toliko dalším z modelu podnikání [jméno] [příjmení], když tento překlenovací půjčky na financování staveb rodinných domů klientům Ekonomických staveb s. r. o. dřív poskytoval sám coby fyzická osoba.

33. Z výše uvedených důvodů má tedy soud námitku žalované ohledně přípustnosti využití dané směnky jako důvodnou. Další námitky týkající se „dvojdmosti“ vystupování žalobkyně a ES v podobě jednatele pana [příjmení] jako nedůvodnou, neboť z námitek vyplývá, že se to vztahuje ke smlouvě o smlouvě budoucí a jejich derivátů, která se ovšem vztahuje k půjčce pod [číslo] tedy půjčce, která není v návaznosti na vydanou směnku předmětem daného řízení. Z tohoto důvodu soud i blíže nehodnotil další důkazy právě vztahující se k ES, neboť, jak z nich vyplynulo, nejsou nikterak provázány s nákupem nemovitosti, a to pozemku tak, jak byla účelově vázána půjčka [číslo] v článku I. bodu 1..

34. Žalovaná namítala ve své právní obraně, že všechny smlouvy je nutné posuzovat dohromady, a to s odkazem na § 1727, který říká, že každá z několika smluv uzavřených při téže jednání nebo zahrnuté do téže listiny se posuzuje samostatně. Plyne-li z povahy několika smluv nebo z jejich účelu známého stranám při uzavření smlouvy, že jsou na sobě závislé, je vznik každé z nich podmínkou vzniku ostatních smluv. Zánik závazku z některé z nich bez uspokojení věřitele zrušuje ostatní závislé smlouvy, a to s obdobnými právními účinky.

35. V daném případě by soud souhlasil se žalovanou a byl by to i důvod k eventuálnímu zrušení směnečného platebního rozkazu a tedy posouzení této námitky jako důvodné, ale dle názoru soudu se právě jedná o to, že z povahy těchto smluv neplyne, že jsou na sobě závislé, neboť byt' se může zdát logické, že nákup pozemku je nezbytným krokem pro výstavbu samostatného domu na tomto pozemku, z předložených důkazů a nemožnosti žalovanou poučit dle § 118a odst. 1 o. s. ř., když se nedostavila k ústnímu jednání, zůstalo soudu pouze na posouzení toho, co bylo soudu doloženo v námitkách ohledně skutkových tvrzení a tam označených důkazů. Z daného podání žalované – námitek nevyplývá provázanost smlouvy o půjčce, která je předmětem tohoto řízení, z půjčkami na výstavbu rodinného domu a smlouvami s ES, když právě i v ústavním nálezu výše citovaném by se soud těmito otázkami mohl zabývat, a to dvoudmostí žalobkyně a ES právě v souladu s tímto ustanovením a závěry Ústavního soudu. Ovšem z výše uvedených důvodů tak soud učinit nemohl. Přesto ke zrušení směnečného platebního rozkazu došlo, a to právě ohledně námitky nemožnosti zajištění půjčky směnkou tak, jak soud vysvětlil výše. Taktéž soud nemá za to, že by došlo k porušení § 1813, který hovoří o tom, že jsou zakázána ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem. Soud má za to, že znění tohoto ustanovení ani při jeho širším výkladu ve prospěch žalované nedošlo v její neprospěch.

36. Soud má ovšem za to, že v daném případě je nutné posoudit daný případ půjčky jako případ, na který se vztahuje ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru. Soud je k tomuto závěru veden tím, že žalobkyně uplatňuje své nároky z nevrácené půjčky až po téměř třech letech, nelze tedy souhlasit s judikaturou vyšších soudů, které mají tuto smlouvu jako bezúplatnou a že jí nelze podřadit pod spotřebitelský úvěr, neboť naopak vzhledem ke znalosti celého problému a byznysu založeného žalobkyní na tomto procesu je zde jasná úplatnost této smlouvy, když smluvní pokuta je fakticky úrok. Tento úrok označený jako smluvní pokuta je fakticky podle obsahu a podle praxe, kterou žalobkyně vykonává, pouze odloženým úrokem dvou měsíců, tedy bezúročným obdobím po dobu dvou měsíců, ve kterých může subjekt, který si půjčil, v daném případě žalování, vrátit zapůjčenou částku bez úroků, po této lhůtě dvou měsíců začínají nabíhat úroky, byt' označené jako smluvní pokuta. Z těchto důvodů má soud za to, že se skutečně jedná o režim, který je nutné podřadit pod smlouvu o spotřebitelském úvěru, ten nelze zajistit směnkou, tudíž nárok uplatněný touto směnkou vzhledem k námitkám žalobkyně je nedůvodný, tedy námitky jsou důvodné a

žalobkyně nemá nárok na postih ze směnky, neboť bylo zajištěno něco, co nemůže být směnkou zajištěno. Soud se zde vymezuje k rozhodnutí vrchnímu soudu, který v jedné kauze řekl, že takto jedná žalobkyně, je pouze spekulace, což v poslední době naopak potvrdil Ústavní soud ve svém nálezu výše specifikovaném. Toto spekulace rozhodně není, toto je běžná praxe, kterou soud zná z jiných kauz a skutečně jedná se o smlouvu o úvěru, když je zde dáno dvouměsíční bezúročně období a následuje úrok, není-li zapláceno. Pokud by toto nebyla pravda, byla by tato částka z půjčky vymáhána co nejdříve a ne až po skoro třech letech po splatnosti. Tedy jedná se o spotřebitelský úvěr s bezúročným obdobím dvou měsíců a následně splatností na viděnou.

37. Žalovaná taktéž uvedla, že žalobkyně zneužila své vyplňovací právo a že směnka je nástrojem k tomu, aby kryla jednání žalobkyně v rozporu s dobrými mravy a veřejným pořádkem v rámci mimosměnečného vztahu. Soud má za to, že i tato námitka není důvodná, neboť právě dle § 555 občanského zákoníku se dle odst. 1 právní jednání posuzuje podle svého obsahu. Podle § 555 odst. 2 občanského zákoníku má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy. Soud má za to, že právě zde došlo k zastřenému právnímu jednání, tak jak bylo vyloženo výše ohledně vydávání půjčky za spotřebitelský úvěr, přičemž právě výklad vůle, který je uveden a který sama žalobkyně do smlouvy o půjčce uvedla, že potřebuje vrátit půjčku ve lhůtě dvou měsíců od podpisu smlouvy, což sama neučinila a žaloba byla podána po necelém roce od uzavření smlouvy o půjčce, takže vůle žalobkyně byla zastřena tak, jak uvedeno výše.

38. Výrok II. tohoto rozsudku je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaná byla v této věci úspěšná, ale žádné náklady jí nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného, a to ve dvojím vyhotovení.

Plzeň 28. 11. 2022

Mgr. Michal Reitspies v. r.
samosoudce